

Austrália ratifikovala Kjótsky protokol

Celosvetová 13. konferencia zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) a 3. konferencia slúžiaca ako stretnutie strán Kjótskeho protokolu (CM3) sa konali 3. - 14. decembra 2007 v indonézskej Bali. Celosvetová konferencia zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy a Kjótskeho protokolu začala 3. decembra 2007 na ostrove Bali v provincii Nusa Dua v Indonézii. Na konferencii sa zúčastnilo 130 ministrov a niekoľko hláv štátov a premiérov, spolu s viac ako 10 000 delegátov z takmer 190 krajín.

Samotnú konferenciu otvoril minister životného prostredia Indonézie Rachmata Witoelar. Ten bol následne zvolený aj za predsedu 13. konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (COP13). Nasledoval príhovor výkonného tajomníka UNFCCC Yvo de Boera. Obaja vysokí predstavitelia

Pohľad na účastníkov konferencie v hlavnej rokovacej sále Bambanga Yudhoyonoa, generálneho tajomníka OSN Bana Ki-Moona, prezidenta COP13, výkonného tajomníka UNFCCC, premiérov a ministrov z viac ako 130 krajín. Veľkú pozornosť vzbudila najmä účasť novozvoleného austrálskeho premiéra Kevina Rudda. Ten ihneď po nástupe do funkcie ratifikoval Kjótsky protokol a ratifikačnú listinu odovzdal počas tohto rokovania priamo do rúk generálneho tajomníka OSN. Počas rokovania

vým a druhým záväzným obdobím protokolu. Európske spoločenstvo prezentovalo ešte výraznejšie ambície: jej cieľom je na základe výsledkov doterajších rokovaní a dostupných vedecko-technických analýz, okrem „Bali

Oxfamské polárne medvede protestovali na podporu ľudí, ktorí tiež stratili svoje domovy a prírodné zdroje kvôli klimatickým zmenám (Oxfam je medzinárodná konfederácia 13 organizácií z viac ako 100 krajín sveta hľadajúca riešenie problémov chudoby a bezprávia. Na konferencii sa snaží presadiť, aby sa potreby chudobných ľudí dostali do pozornosti hlavných vyjednávaní.)

zdôraznili veľké očakávania účastníkov rokovaní, ako aj širokej verejnosti.

Základným cieľom konferencie a zároveň veľkou ambíciou bolo zjednotiť predstavy krajín o tzv. Bali roadmap tak, aby vyjednávania bolo možné ukončiť v Kodani počas COP15 v roku 2009. Tento fakt je nesmierne dôležitý kvôli zachovaniu kontinuity medzi pr-

roadmap“, definovať aj jej cieľovú úroveň v podobe redukčných cieľov už v strednodobom horizonte do roku 2020.

Súčasnou konferencie boli aj rokovania na najvyššej úrovni, ktoré sa konali v dňoch 12. - 13. decembra za účasti prezidenta Indonézskej republiky Susila

Austrálsky predseda vlády Kevin Rudd informuje o ratifikovaní Kjótskeho protokolu

vystúpili na sprievodných podujatiach aj čerství nositelia Nobelovej ceny za mier za rok 2007 - bývalý viceprezident USA Al Gore a predseda Medzivládneho panelu pre zmenu klímy Dr. Rajendra Pachauri.

Obrovská narodeninová torta na oslavu 10. výročia Kjótskeho protokolu

Obyvatelia dediny Tanjung Benoa na Bali, delegáti a dobrovoľníci miestneho Červeného kríža sadia mangrovníky, aby napomohli zastaviť pobrežnú eróziu. Červený kríž zasadil okolo 10 tisíc mangrovníkov aj v dedine, jeden za každého účastníka konferencie na Bali

Služby solárneho taxi na konferencii využil nielen riaditeľ UNEP Achim Steiner

Za najdôležitejšie a politicky najcitlivejšie rokovania počas COP13/CMP3 je možné jednoznačne považovať rokovania k trom nasledujúcim programovým bodom:

- Dialóg o širšej a dlhohodbej spolupráci krajín pri plnení globálnych redukčných cieľov v rámci dohovoru,

- Pokračovanie 4. zasadnutia ad hoc pracovnej skupiny pre budúce záväzky krajín prílohy I (AWG4) - príprava redukčných záväzkov krajín prílohy I dohovoru na obdobie po roku 2012

podľa článku 3.9 protokolu,

- Revízia Kjótskeho protokolu podľa článku 9.

Výsledkom rokovaní v Bali ešte nie sú konkrétne redukčné záväzky krajín prílohy I dohovoru na obdobie po roku 2012. V súvislosti so závermi konferencie je teda potrebné zdôrazniť, že ich výsledkom je okrem iného začiatok intenzívneho procesu vyjednávania počas najbližších dvoch rokov. Je však nesmierne dôležité, aby na základe rozhodnutí tejto konferencie mohli začať intenzívne vyjednávania o podobe budúcich záväzkov rozvinutých krajín a forme a obsahu spolupráce rozvinutých a rozvojových krajín pri plnení globálnych cieľov dohovoru.

Mgr. Zuzana Fejdiová

sekcia environmentálnej politiky a zahraničných vecí

Ministerstvo životného prostredia SR

Ilustračné foto: internet

Ako sa mestá a obce vyrovnávajú s biologicky rozložiteľným odpadom z domácností?

V súvislosti s riešením problematiky biologicky rozložiteľného odpadu z domácností čelia slovenské mestá a obce v súčasnosti mnohým problémom. Od 1. januára 2006 musia v zmysle zákona č. 24/2004 Z. z. o odpadoch triediť odpad zo záhrad a parkov (tzv. zelený odpad) a od roku 2010 budú musieť zaviesť triedenie aspoň piatich položiek komunálneho odpadu, vrátane kuchynského. Obce, ktoré nebudú plniť stanovené povinnosti, zaplatia vyššie poplatky v zmysle zákona č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov. Navyše im môže byť udelená pokuta. V praxi to znamená, že do roku 2010 budú musieť bezpodmienečne *všetky obce* zaviesť separovaný zber *biologicky rozložiteľného odpadu*. Takéto opatrenie môže spôsobiť problémy hlavne malým obciam. Podpora domáceho kompostovania môže byť v tomto prípade ekonomicky efektívnejším a aj úspešnejším opatrením na zníženie množstva biologicky rozložiteľného odpadu ukladaného na skládku. Úžitok zo separovania kuchynského odpadu môže byť relatívne malý v porovnaní s nákladmi, ktoré môžu byť vriedko obývaných oblastiach relatívne vysoké.

T tejto problematike a zároveň novým možnostiam riešenia venovalo pozornosť Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, ktoré pripravilo v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska spoločný workshop na tému *Technológie na zhodnocovanie biologického odpadu v komunálnej sfére*. Podujatie sa uskutočnilo 28. februára 2008 v Banskej Bystrici a zúčastnilo sa ho takmer 250 starostov a primátorov miest a obcí z celého Slovenska. Podobné podujatia sa konali v minulom roku v Bratislave a v Prešove.

V úvode podujatia predstavil štátny tajomník ministerstva životného prostredia Jaroslav Jaduš zmenu filozofie nakladania s komunálnym odpadom. V súvislosti so zhodnocovaním biologického odpadu doterajší trend bol zameraný na budovanie kompostární, čo sa časom ukázalo ako málo efektívne. Súčasný trend smeruje najmä k energetickému zhodnocovaniu na báze bioplynu. Len priamo z domácností vyprodukuje každý obyvateľ v priemere 240 – 250 kg odpadu ročne. Ten končí vo väčšine prípadov na skládkach alebo v spaľovniach. Takáto mnohoraká zmes (papier, sklo, plasty, bioodpad, kovy,

textil, nebezpečný odpad atď.) a nakladanie s ňou spôsobuje viacero škôd súčasne. Je na každom z nás, aby sme pomohli životnému prostrediu, generáciám, ktoré prídu po nás a tiež vlastnej peňaženke.

Výzvy, ktoré stoja momentálne pred obcami a mestami predstavujú súčasne aj príležitosti a poskytujú motiváciu pre rozvoj udržateľnejšieho systému riadenia a nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom. Nový prístup v oblasti nakladania s odpadom môže prinášať celú škálu výhod. Rozhodujúcim zdrojom pre splnenie záväzkov Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskej únii sa stáva využívanie geotermálnej energie a biomasy. V súčasnosti je investovanie do výstavby bioelektrárni závislé na finančnej podpore, ktorú nerieši platná legislatíva. „Ak chcete zrušiť alebo obmedziť zdroj na fosilné palivá, môžete požiadať o grant z európskych fondov. Povedzme na bioelektrárňu, alebo na palivo, ktoré je priaznivejšie voči životnému prostrediu,“ povedal Jaroslav Jaduš.

Účastníci workshopu sa dozvedeli od zástupcov Ministerstva životného prostredia SR množstvo nových užitočných informácií, ktoré im pomôžu pri získavaní finančných prostriedkov na výstavbu zariadení na zhodnocovanie bioodpadu z Environmentálneho fondu, Recyklačného fondu, ale aj zo štrukturálnych fondov EÚ.

O praktických skúsenostiach a problémoch miest a obcí hovorila podpredsedníčka Združenia miest a obcí Slovenska a starostka obce Brusno Viera Krakovská. Vysoké náklady obcí pri zbere separovaného odpadu spôsobujú nechuť a nezáujem občanov o separovanie. Občan správne očakáva, že keď separuje, jeho náklady sa budú znižovať. Skutočnosť však ukazuje, že platí ešte viac. Akým

smerom sa bude uberať legislatíva v oblasti nakladania s odpadom, ukáže blízka budúcnosť. Rezort životného prostredia si sľubuje od pripravovanej novely zákona o odpadoch veľa. Pôjde najmä o zmeny parametrov v Recyklačnom fonde, ktorý obhospodaruje časť financií, určených na recykliáciu a separovaný zber. Taktiež sa budú meniť podmienky pre spoločnosti, ktoré sa zaoberajú aktivitami na podporu obalových materiálov. Systém separovaného zberu a recykliácie smeruje k podpore investičných akcií v tejto oblasti. Hlavný tlak sa musí presunúť na separovaný zber. Niektoré kapacity na recykliáciu majú totiž medzinárodný charakter. Ide najmä o spracovanie plastov, pneumatík a skla. Priemysel druhotných surovín začína akútne pociťovať nedostatok základného materiálu.

Spoločné stretnutie zástupcov MŽP SR so zástupcami miest a obcí prinieslo množstvo podnetov, otázok a odpovedí, ale aj návrhov riešení, ako sa vyrovnáť s náročnou problematikou odpadového hospodárstva. K tomu má pomôcť aj pripravovaná webová stránka Občianskeho združenia CEPTA, zameraná na zber, spracovanie a využitie bioodpadov.

Ing. Janka Dulayová

vedúca oddelenia styku s verejnosťou a propagácie

Ministerstvo životného prostredia SR

Foto: Alena Škorňová

